

ARALIK 2024

ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARINI TANIMA VE BİLDİRİMDE İZLENECEK YOLLAR-ÖĞRETMEN BÜLTENİ

Türk Medeni Kanunu, Çocuk Koruma Kanunu ve Birleşmiş Milletler Çocuk hakları Sözleşmesine göre, 18 yaşını tamamlamamış her birey çocuk olarak kabul edilir. 18 yaşına ulaşan kişiler, reşit sayılır ve hukuki olarak yetişkin haklarına sahip olurlar. Çocuklar, hem yerel yasalar hem de uluslararası sözleşmeler kapsamında özel korunma altına alınan bireylerdir.

Çocuk İhmal ve İstismar Nedir?

- **İhmal:** Çocuğun temel ihtiyaçlarının (yiyecek, barınma, eğitim, sağlık) karşılanmaması veya göz ardı edilmesidir.
- **Çocuk İstismarı:** Çocuğa fiziksel, duygusal veya cinsel zarar veren, çocuğun haklarını ihlal eden kötü muameledir.

1.Fiziksel İstismar: Çocuğa fiziksel zarar verme, dövme, ısırma, yakma gibi eylemlerle çocuğun bedenine zarar vermek.

2. Duygusal İstismar: Çocuğun psikolojik sağlığını olumsuz yönde etkileyen, aşağılama, tehdit, korkutma veya duygusal ihmal gibi davranışlar.

3.Cinsel İstismar: Çocuğa cinsel davranışlarda bulunma veya çocuğu cinsel etkinliklere zorlamak.

Öğretmenlerin Yasal Yükümlölükleri:

- Türkiye’de Çocuk Koruma Kanunu ve Türk Ceza Kanunu çerçevesinde, öğretmenler, çocukların ihmal ve istismara uğradığını şüphe ettiklerinde bunu bildirmekle yükümlüdürler. Bildirimsizlik, yasal sorumluluk doğurabilir.
- Çocuğun sağlığı ve güvenliği tehlikeye giriyorsa, aile içindeki şiddet veya fiziksel, psikolojik istismar söz konusuysa, çocuk, yeterli beslenme, hijyen, barınma veya eğitim gibi temel ihtiyaçlardan mahrum kalıyorsa, ya da çocuğun psikolojik, fiziksel veya cinsel istismara uğradığına dair somut izler veya şüphe varsa öğretmenler yasal bildirim yapmalıdırlar.

Çocuk ihmali ile karşılaşılması halinde yapılması gerekenler:

Bir öğretmen, okulda bir öğrencinin velisi tarafından ihmal edildiğini düşündüğünde, durumu belirli yasal prosedürlere uygun olarak bildirmelidir. Öğretmenlerin böyle bir durumu bildirmeleri gereken başlıca kurumlar şunlardır:

1. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü)

- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, çocukların korunmasına yönelik en yetkili kurumlardan biridir. Bu bakanlık, çocukların istismar ve ihmali tespit etmek ve müdahale etmekle yükümlüdür.
- Bildirilen durumu değerlendirecek birimler: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı Çocuk Koruma Hizmetleri ve Sosyal Hizmetler birimleri bu tür ihmal durumlarına müdahale eder.
- Başvuru şekli: İhmal durumunu öğrendikten sonra, öğretmenlerin bu durumu yerel Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne veya Sosyal Hizmetler birimlerine bildirmeleri gerekmektedir. Bildirim yazılı olarak veya telefonla yapılabilir. Ayrıca, Alo 183 Sosyal Destek Hattı üzerinden de bildirimde bulunulabilir.

2. Polis veya Çocuk Şube Müdürlüğü

- Eğer durum daha ciddi bir güvenlik endişesi taşıyorsa (örneğin, fiziksel şiddet ya da çocuğun hayatını tehdit eden bir durum söz konusuysa), öğretmenler durumu polis ile paylaşabilir. Çocuk Şube Müdürlüğü de bu tür vakalarla ilgilenir.
- Alo 155 Polis İmdat Hattı veya Alo 183 numarasını arayarak, ihmal veya istismar durumunu bildirebilirsiniz.

3. Okul Yönetimi (Okul Müdürü veya Rehber Öğretmen)

- Öğretmen, durumu okul yönetimine (okul müdürü, rehber öğretmen) bildirmelidir. Okul yönetimi, durumu daha büyük bir tehdit oluşturmadan çözümlemek için gerekli iç prosedürleri başlatabilir ve gerektiğinde resmi kurumlarla iletişime geçebilir.
- Okul yönetimi, öğrenciye destek sağlamak için rehber öğretmeni görevlendirebilir ve süreçle ilgili bilgi alarak, resmi bildirimde bulunabilir.

4. Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM)

- Eğer durum daha karmaşık bir hukuki boyut içeriyorsa, Çocuk İzlem Merkezleri (ÇİM) de devreye girebilir. Bu merkezler, çocukların adli süreçlerle ilgili yaşadıkları travmaları en aza indirmek amacıyla psikolojik destek sağlar ve hukuki süreçlere yönlendirir.
- 5. Gizlilik ve Çocuğun Hakları
- Öğretmenler, öğrenciye ait kişisel ve hassas bilgileri gizli tutmalıdır. İhmal veya istismar şüphesi ile ilgili yalnızca yetkili mercilerle iletişim kurulmalıdır. Öğrencinin özel hayatına saygı gösterilmeli ve durumu yalnızca bu konuda yetkili ve yetkin kişilerle paylaşılmalıdır.

Eğer bir öğretmen, bir öğrencisinin velisi tarafından ihmal edildiğini düşünüyorsa, durumu Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na (Alo 183 hattı) veya polis birimlerine bildirmelidir. Ayrıca, okul yönetimine ve gerekli sağlık kurumlarına da bildirimde bulunarak, sürecin doğru şekilde ilerlemesini sağlayabilir.

İstismar: Fiziksel, duygusal veya cinsel zarar verme amacıyla yapılan hareketlere istismar denilir. Bu muamele çocuğun sağlığına, güvenliğine, psikolojik durumuna veya genel gelişimine zarar vermektedir.

Fiziksel istismarın tanımı ve karşılaşılması halinde yapılması gerekenler:

Çocuğa kasıtlı olarak fiziksel zarar verme ya da ona zarar verebilecek şekilde davranma durumudur. Bu tür istismar, çocuğun sağlığına, gelişimine ve yaşamına ciddi zararlar verebilir. Fiziksel istismar, genellikle bir çocuğa şiddet uygulama veya çocuğun fiziksel iyiliğini tehlikeye atma amacı taşır.

Fiziksel istismar, çeşitli şekillerde kendini gösterebilir. Bunlar arasında şunlar yer alır:

Dövme ve şiddet Uygulama:

Çocuğa kasıtlı olarak yumruk atma, tekmeleme veya şiddetli vurma.
Çocuğun vücuduna kırıcı etkiler yaratacak şekilde darbe uygulama.

Yanıklar:

Sigara izmariti, sıcak nesneler veya kimyasal maddelerle yakma.
Vücutta çeşitli derecelerde yanık izleri bırakacak şekilde müdahale etme.

Kesik ve Yara Açma:

Kesici aletlerle çocuğa zarar verme, bıçak veya başka kesici maddelerle yaralar açma.

Çocuğun Vücuduna Zararlı Maddeler Sıkma:

Çocuğun vücuduna kimyasal maddeler (rneğin, asidik maddeler) ile zarar verme.

Ağır Fiziksel Zorlama:

Çocuğa fiziksel olarak zorlayıcı hareketler yaptırma, vücut pozisyonunu değiştirme veya zorla taşıma.

Sık Sık Yaralanma Durumları:

Çocuğun vücudunda tekrarlayan şekilde yaralar, morluklar, kırıklar, kesikler vb. olması.

Fiziksel İstismarın Belirtileri

Fiziksel istismarın belirtileri, bazen açıkça görünürken bazen de gizli olabilir. Ancak belirli işaretler, çocuğun istismara uğradığının göstergesi olabilir:

Fiziksel Yaralar:

Vücutta aniden ortaya çıkan morluklar, kesikler, yanıklar, kırıklar.

Çocuğun vücudunda açıklanamayan izler veya yaralar.

Yara ve izlerin düzensiz veya simetrik şekilde olması, bunların genellikle çocuğun vücudunun farklı bölgelerinde benzer şekilde bulunması şüphe uyandırabilir.

Davranışsal Değişiklikler:

Çocuğun korku içinde olması; özellikle ebeveyn ya da bakım veren kişilerle karşılaştığında aşırı korkulu ve tedirgin bir şekilde davranması.

Okulda veya diğer sosyal ortamlarında, normalden daha fazla kaygı, depresyon, içe kapanıklık veya davranış bozuklukları göstermeye başlaması.

Aileyi ve evini terk etme, sürekli kaçma eğilimleri.

Fiziksel Acıyı Gizleme:

Çocuk, yaralarından ya da acısından bahsetmekten kaçınabilir. Fiziksel acıyı gizleme, onları açıklamama eğiliminde olma.

Okul Başarısızlıkları:

Aşırı korku ve kaygı nedeniyle okulda başarısızlıklar, derslere katılmama, dikkat dağınıklığı veya sıklıkla okula gelmeme.

İştah Değişiklikleri ve Sağlık Sorunları:

Sürekli ağrı, baş ağrısı, mide bulantısı veya başka sağlık şikayetleri.

Yetersiz beslenme nedeniyle kilo kaybı veya zayıflık gibi fiziksel belirtiler.

Öğretmenlerin Yasal Yükümlölükleri ve Yapması Gerekenler:

1. Çocuğun Güvenliğini Sağlama

- Öğretmen, şüpheli durumları fark ettiğinde, öncelikli olarak çocuğun güvenliğini sağlamalıdır. Eğer istismar anlık bir tehdit oluşturuyorsa, öğretmen çocuğu zarardan korumak için uygun adımlar atmalıdır.
- Fiziksel istismarın devam etmesi durumunda, öğrenciyi okul dışında güvende olacağı bir yere yönlendirebilir.

2. Çocuğu Dinleme

- Öğretmenler, çocuğun istismar hakkında konuşmak istemesi durumunda, suçlamadan ve baskı yapmadan, yalnızca dinleyerek bilgi almalıdır. Çocuğa sorular sorarken dikkatli olmalı ve onun ifadelerini dikkatle dinlemeli, yönlendirici baskı oluşturuıcı ifadeler kullanmamaya özen göstermelidir. .
- Çocuk kendisini anlatırken, çocuğa karşı suçlayıcı bir dil kullanmaktan veya çocuğu daha fazla korkutacak şekilde soru sormaktan kaçınılmalıdır

3. Olayı Yetkililere Bildirme

- Öğretmenlerin yasal olarak yapması gereken en önemli şey, ihmal veya istismar durumunu ilgili yetkililere bildirmeleridir. Ülkemizdeki yasalar, öğretmenlerin bu tür durumu bildirmelerini zorunlu kılar. Şüphe durumunda bile öğretmenlerin raporlama yükümlölüğü vardır. Bildirim yapılacak kurumlar şunlardır:

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı:

- Öğretmenler, çocuğun istismarına dair şüphelerini veya tespitlerini Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bildirirler. Bu bildirim, genellikle Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne yapılır.
- Öğretmenler, durumu Alo 183 Sosyal Destek Hattı üzerinden de bildirebilirler.

Polis ve Çocuk Şube Müdürlüğü:

- Fiziksel istismar, çocuk için anında tehlike oluşturuyorsa, öğretmenler durumu polise bildirmelidir. Polis, çocuğu güvenli bir şekilde koruma altına alabilir ve gerekli adli süreci başlatabilir.
- Özellikle ağır şiddet durumlarında, Alo 155 Polis İmdat Hattı kullanılabilir.
-

Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM):

- Fiziksel istismar durumunda, özellikle adli süreç başlatılacaksa, Çocuk İzlem Merkezleri de devreye girebilir. ÇİM, çocukların hukuki süreçlerde travma yaşamadan ifade vermelerini sağlar.

4. Durumun Yazılı Olarak Kaydedilmesi

- Öğretmenler, çocuğa yönelik istismar şüphesi ile ilgili gözlemlerini yazılı olarak kaydetmelidir. Çocuğun fiziksel durumuyla ilgili her ayrıntı (yaralar, morluklar, kırıklar vb.) açıkça ve doğru bir şekilde yazılmalıdır.

5. Çocuğa Psiko-Sosyal Destek Sağlanması

- Fiziksel istismara uğrayan çocuk, duygusal ve psikolojik travma yaşayabilir. Öğretmenler, çocuğun bu süreçte rehber öğretmen veya bir psikolog gibi uzmanlarla destek almasını sağlamalıdır. Öğrenciye, doğru psikolojik destek verilebilmesi için okul içinde gerekli destek sağlanmalıdır.

Öğretmenler, öğrenciye ait kişisel ve hassas bilgileri gizli tutmalıdır. İhmal veya istismar şüphesi ile ilgili yalnızca yetkili mercilerle iletişim kurulmalıdır. Öğrencinin özel hayatına saygı gösterilmeli ve durumu yalnızca bu konuda yetkili ve yetkin kişilerle paylaşılmalıdır.

Duygusal istismarın tanımı ve karşılaştırılması halinde yapılması gerekenler:

Duygusal istismar, çocuğa karşı sürekli veya tekrarlayan şekilde olumsuz, küçültücü, tehditkar veya travmatik sözler, davranışlar veya tutumlar sergilemeyi ifade eder. Bu tür istismar, çocuğun ruhsal, zihinsel ve duygusal sağlığı üzerinde zararlı etkilere yol açar.

Duygusal İstismarın Türleri ve Örnekler

1. Aşağılama ve Küçümseme:

- Çocuğun sürekli olarak aşağılanması, küçümsemesi, değersiz hissettirilmesi.
- "Sen hiçbir şey yapamazsın", "Sen hiç akıllı değilsin" gibi aşağılayıcı ifadeler.

2 . Duygusal Yoksunluk:

- Çocuğun, sevgi, saygı gibi duygusal ihtiyaçlarının göz ardı edilmesi.

3.Bağlanma Problemleri:

- Çocuğun sağlıklı bir bağ kurma sürecinin engellenmesi. Aile bireylerinin, çocuğun güven duygusunu zedeleyen tutumlar sergilemesi.

4.Psikolojik Manipülasyon ve Zorbalık:

- Çocuğa korku salmak, tehditler savurmak (örneğin, "Seni terk ederim" veya "Bundan sonra seni sevmediğimi anlayacaksın").
- Çocuğu suçlu hissettirme, suçluluk duygusu aşılayarak kontrol etme.

5.Aile İçi İlişkilerde Çocukların Aracılık Rolü:

- Çocuğun aile üyeleri arasında bir araç veya iletişim aracı olarak kullanılması, örneğin çocuğa ebeveynler arasındaki problemleri anlatması istenebilir.
- Çocuğun, ebeveynlerinin anlaşmazlıklarını veya duygusal zorluklarını taşımak zorunda bırakılması.

6.Çocukla Olumsuz Beklentiler veya Kötü Muamele:

- Çocuğun başarıları sürekli olarak değersizleştirilir, örneğin "Ne yaparsan yap, yeterli olmayacak" gibi cümlelerle çocuğun motivasyonu kırılabilir.
- Çocuğa sürekli olarak başarısızlık hissettirilmesi, duygusal çöküntüye yol açabilir.

7.Duygusal Zorbalık veya Ayrımcılık:

- Çocuğa sürekli olarak kötü davranmak veya ona ayrımcılık yapmak.
- Çocuğun görünüşü, kişiliği veya diğer özellikleri nedeniyle dışlanması veya aşağılama.

8.Aşırı Kontrol ve Manipülasyon:

- Çocuğun her hareketi, düşüncesi ve hissiyatı üzerinde aşırı kontrol kurmak.
- Çocuğun normal gelişim ve özgürlük haklarından mahrum bırakılması.

Duygusal İstismarın Belirtileri

Duygusal istismarın etkileri, çocukların davranışlarında, duygusal durumlarında ve genel ruh hallerinde farklı şekillerde kendini gösterebilir:

1.Davranışsal Değişiklikler:

- Aşırı çekingenlik veya sosyal izolasyon; çocuk diğer insanlarla iletişim kurmaktan kaçınabilir, yalnız kalmayı tercih edebilir.
- Aşırı itaatkarlık ya da korkaklık; sürekli olarak kurallara uymaya çalışabilir, ancak her zaman hata yapacakmış gibi bir kaygı hissedebilir.
- Hiperaktiflik veya davranışsal bozukluklar; aşırı hareketlilik, disiplinsizlik, sınıfta veya evde istenmeyen davranışlar sergileyebilir.

2.Duygusal ve Psikolojik Belirtiler:

- Depresyon ve anksiyete; duygusal olarak çökmüş bir durumda olabilir.
- Düşük özgüven, değersizlik duygusu; çocuk kendini yetersiz ve değersiz hissedebilir.
- Korkular, özellikle ebeveynleri veya güvenli kabul ettiği kişilerle ilgili korku.

3.Fiziksel Belirtiler:

- Baş ağrıları, mide bulantıları, uykusuzluk gibi somatik şikayetler görülebilir, çünkü duygusal istismar vücutta fiziksel hastalıklar olarak da kendini gösterebilir.
- Yetersiz beslenme veya düşük kilo; çocuğun duygusal sağlığı etkilenmişse, buna bağlı olarak fiziksel sağlığı da bozulabilir.

4.Düşük Akademik Başarı:

- Çocuk okulda düşük başarı sergileyebilir, bu da özgüven eksikliği ve depresif ruh hali ile ilişkili olabilir.
- Okuldan kaçma veya okula gitmeme eğilimleri gösterebilir.

Öğretmenlerin Yasal Yükümlülükleri ve Yapması Gerekenler:

Bir öğretmenin, çocuğa yönelik duygusal istismarı fark ettiğinde yasal olarak yapması gerekenler şunlardır:

1. Durumu Belgeleyin ve Not Alın

- Öğretmen, çocuğun yaşadığı duygusal istismarın belirtilerini net bir şekilde gözlemlemeli ve not almalıdır. Bu, çocuğun davranışlarındaki değişiklikler, sözlü ifadeler veya fiziksel belirtiler olabilir. Çocuğun tekrarlanan kaygıları, depresyon belirtileri, davranışsal değişiklikler veya normal dışı korkuları kaydedilmelidir.
- Çocuğun söyledikleri ve öğretmenin gözlemleri objektif bir şekilde kaydedilmelidir. Bu notlar, ileride yapılacak müdahalelerde ve yasal süreçte delil olarak kullanılabilir.

2. Çocuğun Durumunu Anlayın ve Duygusal Destek Sağlayın

Öğretmen, çocuğa anlayışlı ve empatik bir yaklaşım sergileyerek, durumu rahatça ifade etmesini sağlamalıdır. Ancak, öğretmen asla çocuğa soru sormamalı, sorgulamamalıdır; çünkü bu, çocuğun duygusal travmasını daha da derinleştirebilir ve istismarı daha da karmaşık hale getirebilir.

3. Yetkililere Bildirimde Bulunma

- Öğretmenler, Çocuk Hakları Kanunu ve Türk Ceza Kanunu'na göre, çocuklara yönelik şiddet ve istismarı bildirmekle yükümlüdürler.
- Çocuğa yönelik duygusal istismarın fark edilmesi halinde, öğretmenler Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İl Müdürlüğü ya da polise durumu bildirmelidir. Türkiye'de öğretmenler, sağlık çalışanları ve diğer profesyoneller, çocuk istismarı vakalarını bildirmekle yasal olarak yükümlüdürler.
- Alo 183 hattı, gizli bildirimler için de kullanılabilir, böylece öğretmenlerin kimlik bilgileri korunur.

4. Okul İdaresine ve Rehberlik Servisine Bildirim

- Öğretmen, okul yöneticilerini ve rehberlik servislerini bilgilendirmelidir. Okul yönetimi ve rehber öğretmenler, çocuğun durumunu izlemeli ve gerekirse psikolojik destek sağlamak için profesyonellerle işbirliği yapmalıdır.
- Rehber öğretmen, çocuğun ihtiyaçlarına göre destek sağlamak ve ailenin de durumdan haberdar olmasını sağlamak için gerekli adımları atabilir.

5. Aile ile İletişim

- Durum, çocuğun güvenliğini tehdit etmiyorsa ve çocuğun açık rızası varsa, okul rehber öğretmeni ile birlikte öğretmen aileyle iletişime geçebilir. Ancak bu, çocuğun güvenliği için risk oluşturuyorsa öğretmenin öncelikle gerekli yerel otoritelerle görüşmesi önemlidir.

Öğretmenler, öğrenciye ait kişisel ve hassas bilgileri gizli tutmalıdır. İhmal veya istismar şüphesi ile ilgili yalnızca yetkili mercilerle iletişim kurulmalıdır. Öğrencinin özel hayatına saygı gösterilmeli ve durumu yalnızca bu konuda yetkili ve yetkin kişilerle paylaşılmalıdır.

Çocuğa Yönelik Cinsel İstismar Nedir?

Cinsel istismar, bir çocuğu cinsel amaçlar için kullanmak, bu amaçla cinsel davranışlarda bulunmaktır. Çocuğun yaşı, cinsel eylemde bulunma yeteneği ve isteği göz önünde bulundurulduğunda, çocuğun rızasının geçerli olduğu bir durum söz konusu olamaz. Çocuklar, gelişimsel açıdan, bu tür eylemleri anlamayacak kadar küçük olduklarından, bahsedilen davranışlar her zaman zorla yapılan bir eylem olarak kabul edilir

Cinsel istismar, çocuğun bedeni üzerinde cinsel içerikli herhangi bir temas, davranış veya etkinliği içerebilir ve çocuğun yaşına, cinsel olgunluğuna göre değişen biçimlerde kendini gösterebilir.

Cinsel İstismarın Türleri ve örnekler

1.Fiziksel Temas Gerektiren İstismar:

- Zorlama ya da fiziksel temas: Çocuğa cinsel içerikli dokunma, öpme, cinsel organlarla temasta bulunma.
- Cinsel birleşme

2.Sözlü ve Psikolojik İstismar:

- Cinsel içerikli dil kullanımı veya çocuğun cinsel organlarını göstermek.
- Çocuğa cinsel davranışları açıklamak veya ona cinsel ilişkilerle ilgili yaşına uygun olmayan bilgiler vermek.
- Tehdit ederek veya çocuğu manipüle ederek cinsel içerikli davranışlarda bulunmaya zorlamak.

3.Çocuğun Cinsel Amaçlı Kullanılması:

- Çocuğun pornografik materyal üretiminde kullanılması veya internette cinsel amaçla paylaşılan görüntülere zorlanması.Çocukların Diğer Çocuklara Cinsel İstismarda Bulunması:
- Bazen daha büyük çocuklar, yaş veya gelişimsel farklar nedeniyle daha küçük çocuklara cinsel davranışlarda bulunabilir. Bu da cinsel istismar kapsamına girer.

4.Sanal İstismar (Siber Cinsel İstismar):

- Çocuğa internet üzerinden cinsel içerikli mesajlar gönderilmesi, cinsel amaçlarla görüntüler istenmesi, çocukla cinsel içerikli video görüşmeleri yapılması.

Cinsel İstismarın Belirtileri

Çocuğa yönelik cinsel istismar, çoğu zaman gizli kalır çünkü çocuk, yaşadığı durumu anlamayabilir, korkabilir, utanabilir veya bunu kimseyle paylaşmak istemeyebilir. Ancak bazı belirtiler, cinsel istismarı işaret edebilir:

Fiziksel Belirtiler:

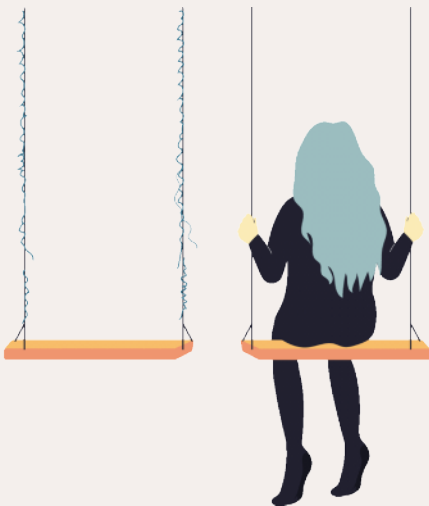
- Cinsel organlarda yaralanmalar: Anüs, genital bölge veya ağız çevresinde yaralar, kanamalar veya iltihaplanmalar.
- Cinsel yolla bulaşan hastalıklar: Çocuğun cinsel yolla bulaşan hastalıklara yakalanması, istismarın fiziksel bir belirtisi olabilir.
- Hamilelik: Ergenlik çağındaki bir çocukta, cinsel istismar sonucu hamilelik meydana gelebilir.

Davranışsal Belirtiler:

- Çocuğun cinsel içerikli davranışlar sergilemesi: Normal yaş grubuna uygun olmayan cinsel davranışlar ve kelimeler kullanabilir.
- Aşırı utangaçlık, depresyon, kaygı: Çocuk, istismara uğradığı kişi veya ortamdan korkarak, depresyon ve anksiyete belirtileri gösterebilir.
- Cinsel içerikli rüyalar veya oyunlar: Çocuk, yaşıyla uyuşmayan şekilde cinsel içerikli rüyalar görebilir ya da bu tür konularla ilgili oyunlar oynayabilir.
- Okul başarısızlığı, sosyal çekilme: Cinsel istismara uğrayan çocuk okulda başarısız olabilir ve arkadaşlarıyla ilişkilerinden kaçınabilir.
- Özdeğer kaybı ve kendine zarar verme: Çocuk, istismara uğramışsa, kendini değersiz veya kirli hissedebilir ve kendine zarar verme davranışları geliştirebilir.

Psikolojik Belirtiler:

- Travma sonrası stres bozukluğu (TSSB): Çocukta aşırı korku, kabuslar, geçmişte sürekli hatırlama gibi stres belirtileri olabilir.
- Depresyon ve kaygı: Cinsel istismara uğramış bir çocuk, derin bir depresyon ve kaygı hissedebilir.
- Davranışsal bozukluklar: Öfke nöbetleri, yıkıcı davranışlar, sosyal ilişkilerde problemler gibi duygusal bozukluklar gelişebilir.

Öğretmenlerin Yasal Yükümlölükleri ve Yapması Gerekenler:

Çocuğa yönelik cinsel istismar, son derece yıkıcı bir durumdur ve çocuğun hayatı boyunca derin etkiler bırakabilir. Öğretmenlerin ve diğler yetişkinlerin dikkatli bir şekilde bu tür durumları fark etmeleri, durumu yetkililere bildirmeleri ve çocuğa profesyonel destek sağlamaları gerekmektedir. Bu tür bir istismara uğrayan çocuğun güvenliğı ve psikolojik sağığı için hızlı ve etkili müdahale, iyileşme sürecinin önemli bir parçasıdır.

Bir öğretmen, çocuğa yönelik cinsel istismarı fark ettiğinde, yasal olarak yapması gerekenler oldukça önemlidir ve hem çocuğun güvenliğini hem de yasal sorumluluğı kapsar. Türkiye'de öğretmenlerin, çocukların maruz kaldığı istismar durumlarında, Türk Ceza Kanunu (TCK) ve Çocuk Koruma Kanunu çerçevesinde yasal yükümlölükleri bulunmaktadır. Aşağıda, öğretmenin bu tür durumlarla karşılaştığında yapması gereken adımlar sırasıyla açıklanmıştır:

1. Durumu Belgeleyin ve Not Alın

- Öğretmen, çocuğun maruz kaldığı cinsel istismarın belirtilerini dikkatlice gözlemeli ve kaydetmelidir. Bu, fiziksel izler, davranışsal değişiklikler, çocuğun söyledikleri veya diğler ipuçlarını içerebilir.
- Çocuğun yaşadığı olaylar hakkında doğrudan sorular sormaktan kaçınılmalıdır. Öğretmen, sadece çocuğun duygularını anlamaya yönelik bir yaklaşım sergileyerek, çocuğa güven vermeli çocuğa meraklı sorular sormamalı ve çocuğı yönlendirmemelidir.
- Çocuğun söyledikleri veya öğretmenin gözlemleri, ilerleyen yasal süreçte kullanılabilecek deliller olarak kaydedilmelidir.

2. Çocuğun Güvenliğini Sağlayın

- Öğretmen, çocuğun şu anda tehlike altında olup olmadığını değerlendirmelidir. Eğer çocuğun güvenliği tehlikede ise, derhal onu güvende bir yere almalı ve tehlike anında çocuğun etrafındaki kişilerden uzaklaştırmalıdır.
- Bu durumda, öğretmen çocuğı fiziksel olarak koruyarak, acil olarak bir yetişkinin yardımıyla güvenli bir ortamda bulundurmalıdır.

3. Yetkililere Bildirimde Bulunma

- Türk Ceza Kanunu'na göre, öğretmenler, çocukların maruz kaldığı cinsel istismarı bildirmekle yasal olarak yükümlüdürler. Öğretmenler, bu tür vakaları en kısa sürede yetkili makamlara bildirmelidir.

Bildirim için şüphe yeterlidir. Öğretmenlerin şüphe edilen durumla ilgili çocuğa sorular sorması ya da şüphesini kanıtlaması gerekmez.

- **Çocuğa yönelik cinsel istismar şüphesi varsa, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na (Alo 183 Sosyal Destek Hattı), polis veya Cumhuriyet Savcılığı'na bildirimde bulunulmalıdır. Bu bildirim, öğretmenlerin yasal bir sorumluluğudur.**

Alo 183 hattı, öğretmenlerin çocuk istismarı ve şiddet durumlarını bildirebileceğı, anonim olarak kullanılabilen bir hattır.

4. Okul İdaresine ve Rehberlik Servisine Bildirim

Öğretmen, cinsel istismar şüphesi ile karşılaştığında, okuldaki yönetici ve rehberlik servis çalışanlarına durumu bildirmelidir. Okul yönetimi, olayı takip etmek ve gereken yasal işlemleri başlatmak için ilgili mercilere yönlendirme yapmalıdır.

Okul psikolojik danışmanı veya rehber öğretmen, çocuğun psikolojik desteğe ihtiyaç duyduğunu belirleyerek uygun adımları atmalıdır. Okul yönetimi, çocuğa yönelik cinsel istismarın önlenmesi ve takip edilmesi için resmi olarak yardımcı olacaktır.

5. Yasal Sürecin Başlatılması İçin İşbirliği

- Öğretmen, yetkililere bildirimde bulunduktan sonra, yasal sürecin başlatılması için işbirliği yapmalıdır. Cinsel istismar vakaları, genellikle savcılıklar ve polis tarafından soruşturulur.
- Adli Tıp raporu alınması gerekebilir. Bu nedenle, öğretmen çocuğun fiziksel durumu ile ilgili bilgileri yetkili mercilere iletmekle yükümlüdür.

6. Çocuğa Duygusal Destek Sağlayın

- Çocuğun yaşadığı travmayı en aza indirmek için, öğretmen, çocuğun ruhsal sağlığını korumaya çalışmalıdır. Çocuğa duyarlı, empatik ve güven verici bir şekilde yaklaşılmalıdır.
- Öğretmen, çocuğun profesyonel bir terapist ya da psikolojik danışmanla görüşmesini sağlamak için okuldaki rehberlik servisi ile işbirliği yapmalıdır. Çocuğun izole edilmemesi ve travmanın etkilerinin yönetilmesi için profesyonel destek çok önemlidir.

7. Aile ile İletişim

- Eğer çocuk ve aile arasındaki durum güvenli ise, öğretmen, durumu açıklamak için aileyle iletişime geçebilir. Ancak bu durum, çocuğun güvenliği göz önünde bulundurularak yapılmalıdır. Çocuğun daha fazla zarar görmemesi için, ebeveynlerle iletişimde dikkatli olunmalıdır.

Eğer aile, istismara karışan kişiyle aynı evde yaşıyorsa ya da istismarın kaynağı aile içindeyse, öğretmenin, durumu bildirme ve güvenlik sağlama sürecinde uzmanlardan (rehber öğretmen, sosyal hizmet uzmanı) destek alması gerekebilir.

Öğretmenler, öğrenciye ait kişisel ve hassas bilgileri gizli tutmalıdır. İhmal veya istismar şüphesi ile ilgili yalnızca yetkili mercilerle iletişim kurulmalıdır. Öğrencinin özel hayatına saygı gösterilmeli ve durumu yalnızca bu konuda yetkili ve yetkin kişilerle paylaşılmalıdır.